

Miljøstyrelsen, Pesticider & Biocider

Strandgade 29

1401 København K

DANSKE
REGIONER

15-08-2017

EMN-2017-03126

1072036

Kurt Møller

Høringsvar til udkast af Pesticidstrategi 2017 – 2021

Journalnummer MST-029-00561

Miljøstyrelsen har den 22. juni 2017 sendt udkast til Pesticidstrategi 2017 – 2021 i høring.

Med den nye Pesticidstrategi 2017 – 2021 sættes der fokus på værdien af test og overvågning og at der skal sikres en hurtig opfølgning, hvis der findes overskridelser af grænseværdier i grundvandet. Overvågning og hurtig opfølgning er vigtigt for at kunne iværksætte tiltag overfor skadelige effekter af pesticidanvendelsen.

Vi henleder her opmærksomheden på, at regionerne udfører myndighedsopgaver, hvor opfølgning fra de statslige myndigheders side overfor problematiske pesticider generelt er et vigtigt element. Løbende orienteringer til regionerne om resultater af overvågning og ny viden på området er afgørende for en effektiv indsats for blandt andet at sikre grundvand og overfladevand.

I forhold til den viden der er om pesticider i grundvandet og udviklingen heri, er vi enig i aftalen og strategiens sigte på, at der skal ske en styrkelse af grundvandsovervågningen. Det er vores vurdering, at der i dag er begrænset viden om nedbrydningsprodukter og de tilsætningsstoffer der indgår i sprøjtemidlerne. Vi vil derfor opfordre til, at der også sker en udbygning af viden om nedbrydningsprodukter og tilsætningsstoffernes betydning for miljø og sundhed, ikke mindst forud for en eventuel beslutning om at hæve grænseværdien for nedbrydningsprodukter uden pesticid effekt – herunder velunderbyggede kriterier for, hvornår et stof havner i denne gruppe, dokumentation for langtidseffekter og blandingseffekter, samt dokumentation for, at en hævelse af grænseværdien ikke vil medføre andre utilsigtede virkninger på miljøet.

Også for de "særligt problematiske stoffer" (klassificeret som kræftfremkaldende, skadende for arveanlæg, forplantningsevne og fostre i de farligste klassificeringskategorier eller som opfylder kriterierne for hormonforstyrrende effekter) vil det af de samme årsager være hensigtsmæssigt med en udbygning af viden forud for en eventuel beslutning om godkendelse.

Pesticider og udslip til vandløb fra væksthuse og gartnerier har været omtalt i pressen. Odense Kommune oplevede skræmmende forhold, da de undersøgte området

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

nærmere. Store mængder ulovlige pesticider løb ud i vandløbene fra de fynske gartnerier. Undersøgelsen viste, at 83 af de undersøgte 92 gulv afløb i gartnerierne havde direkte forbindelse til et vandløb. Kommunen troede, at gartnerierne var lukkede systemer, så gødningsvand og pesticidrester ikke kom ud i vandløbene. Men her tog Odense Kommune fejl.

Nye indsatser bør sikre, at pesticider ikke udledes fra væksthuse til miljøet fremadrettet. Vi må ikke opleve, at der kommer flere og nye punktkilder til på dette område. Derfor støtter regionerne, at der kommer større fokus på denne branche, da der erfaringsmæssigt er tale om store oplag og håndtering af mange pesticider forbundet med driften af væksthuse og gartnerier.

Kontrol med korrekt opbevaring og anvendelse af pesticider er dog ikke kommunernes myndighedsområde. Kommunen er miljømyndighed, men ikke myndighed for kontrol med oplag og brug af pesticider. Det er Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, der skal føre tilsynet med pesticidopbevaringsforhold og anvendelse hos landbruget, gartnerier, maskinstationer mv. og blandt andet sikre, at der ikke findes ulovlige pesticider på hyldeerne.

Forurening af grundvandet med pesticider er en stor samfundsmæssig udfordring, der kun kan løses gennem tæt samarbejde mellem myndigheder, forsyninger, organisationer og erhverv. Håndtering af pesticidforurening i grundvandet er fagligt kompleks, teknisk vanskelig og omkostningskrævende.

En effektiv indsats for at nå målet om at sikre rent drikkevand kræver en tæt koordinering af statens indsats for regulering af pesticider og tilsyn, kommunernes indsatsplaner for beskyttelse af grundvandet mod pesticider, regionernes indsats for håndtering af gamle pesticidpunktkilder, forsyningernes planer i forhold til oppumpning/udnyttelse af grundvandet og landbrugets miljøindsats. Den nye pesticidstrategi adresserer desværre ikke denne fælles og samlede udfordring. Regionerne savner derfor et større fokus på myndighedssamarbejder mellem alle aktører, der er involveret i forhold til sikring af grundvandet mod forurening med pesticider. Dermed er det også vigtigt, at have fokus på at øge indsatsen overfor såvel nutidig og fremtidig anvendelse af pesticider som på tidligere tiders anvendelse af pesticider.

Miljø- og Fødevareministeriet vil indbyde KL til et partnerskab om fremdrift med arbejdet om grundvandsbeskyttelse i BNBO. Så langt så godt. Danske Regioner indgår gerne i samarbejdet og deler de erfaringer, regionerne har indsamlet gennem vores arbejde med pesticidpunktkilder. Her er det vigtigt med bred videndeling, hvis målet om en bæredygtig anvendelse af pesticider skal opnås i BNBO. Forsyningerne bør selvfølgelig også indbydes til at deltage i dette partnerskabssamarbejde.

Forurening fra pesticidpunktkilder versus fladekilder indenfor BNBO – men herudover også i OSD og indvindingsoplande - kalder på en ny udredning af fund som funktion af tid og vandværkernes pumpestrategi. Der mangler viden om, hvordan pesticidforureninger (forureningsfaner i grundvandet) varierer over tid. Der mangler forskning i håndtering af pesticidpunktkilder, og derudover mangler der også en systematisk og hurtig tilpasning af vandværkernes analysepakker i forhold til de fund

regionerne gør i forbindelse med pesticidundersøgelser i felten. Regionerne finder eksempelvis ofte stoffet Chloridazon og nedbrydningsproduktet Desphenyl-Chloridazon i forureningsundersøgelser, men disse stoffer indgår stadig ikke som standard i vandværkernes boringskontroller. Derfor er det helt nødvendig med et tæt samarbejde mellem blandt andet myndigheder og forsyninger om, hvilke analysepakker der skal anvendes både i forbindelse med undersøgelser og ved overvågning og kontrol af grundvandet – et samarbejdet baseret på nyeste data og viden på området.

Fødevarestyrelsen sætter i den nye pesticidstrategi fokus på pesticidrester i foder og fødevarer. Der er en spændende udvikling i gang med forskning i metoder til hurtig screening for pesticidrester i fødevarer. Regionerne er meget interesseret i udvikling af nye hurtige og billige analysemetoder til bestemmelse af pesticidrester i jordprøver. Regionerne ser gerne, at disse metodikker fra screening af fødevarer kan videreudvikles og overføres til screening af jordprøver. Jordprøver som regionerne indsamler i store mængder ved forureningsundersøgelser terrænnært på maskinstationer og gartnerier. Nye innovative metoder vil utvivlsomt kunne målrette det endelige analysearbejde og dermed billiggøre undersøgelser af jorden i forbindelse med en punktkildeforurening ganske betydeligt.

Det offentlige må være et forbillede i forhold til haveejere og målet om en reduktion af pesticidforbruget hos private. Danske Regioner bakker derfor op om målsætningen om et fortsat lavt pesticidforbrug og om muligt, at en yderligere reduktion fastholdes på offentlige arealer.

Med venlig hilsen

Kurt Møller